

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 232/2014**ze dne 11. března 2014,****kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 209 odst. 1 a čl. 212 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Toto nařízení zřizuje evropský nástroj sousedství jako jeden z nástrojů přímo podporujících vnější politiky Evropské unie. Nahrazuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ⁽⁴⁾, jež pozbylo platnosti dne 31. prosince 2013.
- (2) Článek 8 Smlouvy o Evropské unii stanoví, že Unie má rozvíjet se zeměmi ve svém sousedství výsadní vztahy s cílem vytvořit prostor prosperity a dobrých sousedských vztahů, založený na hodnotách Unie a vyznačující se úzkými a mírovými vztahy spočívajícími na spolupráci.
- (3) V rámci evropské politiky sousedství nabízí Unie zemím v sousedství privilegovaný vztah na základě vzájemných závazků k vyznávání a podpoře hodnot demokracie a lidských práv, právního státu, řádné správy věcí veřejných, zásad tržní ekonomiky a udržitelného rozvoje podporujícího začlenění. Tato politika dále ve vhodných případech stanoví rámec pro větší mobilitu a intenzivnější

mezilidské kontakty, zejména prostřednictvím dohod o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob a v jednotlivých případech prostřednictvím uvolnění vízové povinnosti.

- (4) Evropská politika sousedství od svého zavedení posílila vztahy s partnerskými zeměmi a přináší hmatatelný prospěch Unii i jejím partnerům, včetně zahájení regionálních iniciativ a podpory demokratizace evropského sousedství. Řada významných událostí v evropském sousedství vyvolala komplexní strategický přezkum evropské politiky sousedství v roce 2011. Revize obsahuje mimo jiné větší podporu partnerů, kteří jsou odhodláni budovat demokratickou společnost a provádět reformy, v souladu se pobídkovým přístupem (zásada „více za více“) a s principem vzájemné odpovědnosti, dále partnerství se společností a diferencovanější a individuální přístup k jednotlivým partnerským zemím. Toto nařízení by mělo stanovit jasné vazby mezi rámcem evropské politiky sousedství a podporou, která má být podle nástroje zavedeného tímto nařízením poskytována.
- (5) Toto nařízení by mělo podporovat provádění politických iniciativ, které přispívají k utváření evropské politiky sousedství: Východního partnerství mezi Uníí a jejími východními sousedy, Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu a Unie pro Středomoří v jižním sousedství. Všechny tyto iniciativy jsou strategicky důležité a představují stejně významné politické rámce pro prohlubování vztahů s partnerskými zeměmi i vztahů mezi nimi na základě zásady vzájemné odpovědnosti, společné odpovědnosti a závazků. Toto nařízení by mělo podporovat také uskutečňování regionální spolupráce v celém evropském sousedství, mimo jiné v rámci politiky Severní dimenze nebo černomořské synergie, a vnějších aspektů příslušných makroregionálních strategií, zejména pak v případě přeshraniční spolupráce.
- (6) Do plnění cílů tohoto nařízení by s ohledem na jejich významnou úlohu měli být vhodným způsobem zapojeni partneři při vnější činnosti, včetně organizací občanské společnosti a místních orgánů, pokud jde o přípravu podpory Unie a její poskytování a monitorování. Toto nařízení by mělo rovněž přispět k tomu, aby organizace občanské společnosti byly lépe schopny zajistit skutečnou odpovědnost domácích aktérů za své jednání i odpovědnost na místní úrovni a hrát úlohu plnohodnotných činitelů v demokratizačním procesu.
- (7) Toto nařízení uznává zvláštní postavení Ruské federace jako souseda Unie i jako strategického partnera v regionu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 11, 15.1.2013, s. 77.

⁽²⁾ Úř. věst. C 391, 18.12.2012, s. 110.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 11. prosince 2013 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 11. března 2014.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ze dne 24. října 2006 o obecných ustanoveních o zřízení evropského nástroje sousedství a partnerství (Úř. věst. L 310, 9.11.2006, s. 1).

- (8) Podpora podle tohoto nařízení i z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) by se měla poskytovat na programy přeshraniční spolupráce mezi členskými státy na jedné straně a partnerskými zeměmi nebo Ruskou federací na straně druhé („dalšími zeměmi účastnicími se přeshraniční spolupráce“), které jsou realizovány podél vnějších hranic Unie s cílem napomáhat jednak integrování a udržitelnému regionálnímu rozvoji a spolupráci mezi sousedními hraničními oblastmi, jednak harmonické územní integraci napříč Uníí a se sousedními zeměmi. K zajištění účinného provádění přeshraniční spolupráce je ve vhodných případech důležité harmonizovat postupy s postupy v rámci evropské územní spolupráce.
- (9) Důležité je také podporovat a usnadňovat spolupráci mezi Uníí, jejími partnery a dalšími zúčastněnými zeměmi k jejich vzájemnému prospěchu, především prostřednictvím co nejlepších a nejúčinnější koordinace poskytnutých zdrojů a sdružování příspěvků z vnitřních a vnějších nástrojů rozpočtu Unie, zejména pak ku prospěchu projektů přeshraniční spolupráce a regionální spolupráce, infrastrukturních projektů v zájmu Unie, které zahrnují země v sousedství, a jiných oblastí spolupráce.
- (10) Přeshraniční spolupráce by se měly moci účastnit také územní jednotky podél hranic, které náležejí zemím Evropského hospodářského prostoru (EHP), a příslušné územní jednotky příjemců uvedených v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014⁽¹⁾. Zapojení zemí EHP do programů přeshraniční spolupráce by se mělo i nadále zakládat na jejich vlastních zdrojích.
- (11) Očekává se, že členské státy, partnerské země a další země účastníci se přeshraniční a regionální spolupráce budou tuto spolupráci spolufinancovat. Země se tak budou s programy lépe ztotožňovat, zvýší se finanční zdroje dostupné pro programy a usnadní se zapojení místních zúčastněných stran.
- (12) Za účelem sjednocení terminologie používané v tomto nařízení s terminologií evropské územní spolupráce by se měly prováděcí dokumenty pro programy přeshraniční spolupráce nazývat společnými operačními programy.
- (13) Podpora, jež bude poskytována sousedním zemím v rámci vytyčeném evropskou politikou sousedství, by měla být v souladu s cíli a zásadami vnějších politik Unie, zejména její rozvojové politiky a společné zahraniční a bezpečnostní politiky Unie. Měla by být rovněž zajištěna soudržnost s vnějšími rozměry vnitřních politik a nástrojů Unie.
- (14) Unie by měla usilovat o co nejúčinnější využití dostupných zdrojů k optimalizaci dopadu své vnější činnosti. Toho by mělo být dosaženo soudržností a doplňkovostí nástrojů Unie pro vnější činnost, jakož i vytvářením synergie mezi evropským nástrojem sousedství, ostatními nástroji Unie pro financování vnější činnosti a dalšími politikami Unie. To by mělo dále vést ke vzájemnému posílení programů navržených na základě nástrojů pro financování vnější činnosti.
- (15) Z hlediska vztahů se středomořskými sousedy ze severní Afriky má význam společná strategie EU-Afrika.
- (16) Unie a její členské státy by měly zlepšit soudržnost, účinnost a doplňkovost svých politik spolupráce se sousedními zeměmi. Aby se zajistilo, že spolupráce Unie a spolupráce členských států se bude vzájemně doplňovat a posilovat, je vhodné zajistit společné programování, k němuž by se mělo přistupovat vždy, když to bude možné a relevantní. Přitom by měla být zajištěna náležitá spolupráce a koordinace s dalšími dárči mimo Unii.
- (17) Podpora Unie podle tohoto nařízení by měla být v zásadě v souladu s příslušnými státními či místními strategiemi a opatřeními partnerských zemí a případně i se strategiemi a opatřeními Ruské federace.
- (18) Komise by měla usilovat o to, aby se s dostupnými zdroji nakládalo co nejúčinněji, a to využíváním finančních nástrojů s pákovým efektem. Ten by se mohl zvýšit, pokud by se umožnilo jednorázově a opakovaně využívat prostředků investovaných a vytvořených finančními nástroji.
- (19) Jedním z největších problémů, kterým Unie čelí, je boj se změnou klimatu a v tomto ohledu jsou zapotřebí naléhavá opatření na mezinárodní úrovni. V souladu se záměrem formulovaným ve sdělení Komise ze dne 29. června 2011 nazvaným „Rozpočet – Evropa 2020“ zvýšit podíl prostředků, jež jsou v rozpočtu Unie vyhrazeny na výdaje související s klimatem, alespoň na 20 %, by toto nařízení mělo ke splnění tohoto cíle přispět.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj předstupní pomoci (NPP II) (viz strana 11 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (20) K zabezpečení Unie v oblasti energetiky a zdrojů přispěje stabilní rámec spolupráce se sousedními zeměmi v této oblasti, který bude v souladu s pravidly Unie týkajícími se vnitřního trhu.
- (21) Průřezovými cíli všech opatření přijatých podle tohoto nařízení jsou rovnost žen a mužů, práva příslušníků menšin a boj proti diskriminaci a nerovnostem.
- (22) Unie je odhodlána podporovat ve vztazích se svými partnery z celého světa důstojnou práci a sociální spravedlnost, jakož i ratifikaci a skutečné provádění mezinárodně uznaných pracovních norem, včetně vymýcení dětské práce, a vícestranných dohod v oblasti životního prostředí.
- (23) Toto nařízení stanoví finanční krytí na celou dobu své použitelnosti, které představuje pro Evropský parlament a Radu hlavní referenční částku při ročním rozpočtovém procesu ve smyslu bodu 17 interinstitucionální dohody ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení ⁽¹⁾.
- (24) Finanční zájmy Unie by měly být chráněny přiměřenými opatřeními v celém výdajovém cyklu, včetně prevence, odhalování a vyšetřování nesrovnalostí, vymáhání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých finančních prostředků a případně ukládání sankcí. Tato opatření by měla být prováděna v souladu s platnými dohodami uzavřenými s mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi.
- (25) Za účelem uzpůsobení podpory Unie podle tohoto nařízení by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o změny seznamu priorit podpory Unie podle tohoto nařízení a finančních přidělů podle druhu programu. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Při přípravě a vypracovávání aktů v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě.
- (26) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci.
- (27) Prováděcí pravomoci týkající se víceletých jednotných rámců podpory, jiných programových dokumentů a prováděcích pravidel obsahujících konkrétní ustanovení k provádění přeshraniční spolupráce by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽²⁾.
- (28) Při přijímání těchto prováděcích aktů by se s ohledem na jejich povahu, zejména jejich politické zaměření a finanční dopady, měl v zásadě použít přezkumný postup, s výjimkou opatření malého finančního rozsahu.
- (29) Společná pravidla a postupy pro provádění nástrojů Unie pro financování vnější činnosti jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 236/2014 ⁽³⁾.
- (30) Organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost stanoví rozhodnutí Rady 2010/427/EU ⁽⁴⁾.
- (31) V zemích evropského sousedství, kde je jedním z klíčových politických cílů sblížení s pravidly a standardy Unie, je Unie nejlépe schopna podporu podle tohoto nařízení poskytnout. Určitá specifická podpora může být poskytována pouze na úrovni Unie. K úspěšnému provedení reforem v zemích evropského sousedství a k prosazování všeobecně platných hodnot v evropském sousedství mohou přispět i zkušenosti členských států s transformací.
- (32) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu jeho rozsahu a účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 236/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro provádění nástrojů Unie pro financování vnější činnosti (viz strana 95 v tomto čísle Úředního věstníku)

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. L 201, 3.8.2010, s. 30).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.

- (33) Je vhodné uvést dobu použitelnosti tohoto nařízení do souladu s dobou použitelnosti nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013⁽¹⁾. Proto by se toto nařízení mělo použít od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020,

Článek 2

Specifické cíle podpory Unie

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

HLAVA I

CÍLE A ZÁSADY

Článek 1

Obecný cíl a oblast působnosti

1. Tímto nařízením se zavádí evropský nástroj sousedství s cílem pokročit při vytváření prostoru společné prosperity a dobrých sousedských vztahů, jehož součástí bude Unie a země a území uvedené v příloze I (dále jen „partnerské země“), vytvořením zvláštních vztahů založených na spolupráci, míru a bezpečnosti, vzájemné odpovědnosti a společné oddanosti všeobecně platným hodnotám demokracie, právního státu a dodržování lidských práv v souladu se Smlouvou o Evropské unii.

2. Podpora Unie podle tohoto nařízení se využívá ku prospěchu partnerských zemí a oblastí zapojených do přeshraniční spolupráce. Může se rovněž využívat ke společnému prospěchu Unie a partnerských zemí.

3. Finanční podpora podle tohoto nařízení se může rovněž používat k tomu, aby se Ruské federaci umožnila účast v přeshraniční spolupráci, regionální spolupráci s účastí Unie a příslušných programech pro více zemí, včetně spolupráce v oblasti vzdělávání, zejména výměn studentů.

4. Unie prostřednictvím dialogu a spolupráce se třetími zeměmi a v souladu se zásadami mezinárodního práva podporuje, rozvíjí a upevňuje hodnoty svobody, demokracie, univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a základních svobod a jejich dodržování, jakož i zásady rovnosti a právního státu, na nichž je založena. Financování podle tohoto nařízení musí být proto prováděno v souladu s uvedenými hodnotami a zásadami, jakož i se závazky Unie podle mezinárodního práva s přihlédnutím k příslušným politikám a postojům Unie.

1. Podpora Unie podle tohoto nařízení se zaměřuje na podporování posílené politické spolupráce, pevné a udržitelné demokracie, postupné hospodářské integrace a posíleného partnerství se společností mezi Unií a partnerskými zeměmi, zejména pak provádění dohod o partnerství a spolupráci, dohod o přidružení nebo jiných stávajících a budoucích dohod, jakož i společně sjednaných akčních plánů nebo rovnocenných dokumentů.

2. Podpora Unie podle tohoto nařízení se soustřeďuje zejména na:

a) podporu lidských práv a základních svobod, právního státu, zásad rovnosti a boje proti všem formám diskriminace, na zavádění pevné a udržitelné demokracie, na podporu řádné správy věcí veřejných a boje proti korupci, na posilování institucionálních kapacit na všech úrovních a budování prosperující občanské společnosti včetně sociálních partnerů;

b) dosažení postupné integrace do vnitřního trhu Unie a posílené odvětvové a meziodvětvové spolupráce, mimo jiné prostřednictvím sbližování a sjednocování právních a správních předpisů s předpisy Unie a dalšími příslušnými mezinárodními standardy, a lepšího přístupu na trh, mimo jiné prostřednictvím prohloubených a komplexních zón volného obchodu, souvisejícího budování institucí a investic, zejména do výroby;

c) vytváření podmínek pro lepší organizaci legální migrace a podporu řádně řízené mobility osob, pro provádění stávajících nebo budoucích dohod uzavřených v souladu s globálním přístupem k migraci a mobilitě a pro podporu mezilidských kontaktů, zejména pokud jde o kulturní, vzdělávací, profesní či sportovní činnosti;

d) podporu inteligentního, udržitelného a všestranného rozvoje podporujícího začlenění; snižování chudoby, mimo jiné prostřednictvím rozvoje soukromého sektoru, a snižování sociálního vyloučení; podporu budování kapacit v oblasti vědy, vzdělávání, především vysokoškolského, technologií, výzkumu a inovací; podporu vnitřní hospodářské, sociální a územní soudržnosti; podporu rozvoje venkova; podporu veřejného zdraví; a podporu ochrany životního prostředí, opatření v oblasti klimatu a odolnosti vůči pohromám;

e) podporu budování důvěry, dobrých sousedských vztahů a dalších opatření všestranně přispívajících k bezpečnosti a předcházení konfliktům, včetně dlouhotrvajících, a jejich řešení;

f) podporu spolupráce na úrovni subregionů, regionů a celého evropského sousedství a podporu přeshraniční spolupráce.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 884).

3. Dosahování specifických cílů uvedených v odstavcích 1 a 2 se měří především pomocí příslušných pravidelných zpráv Unie o provádění evropské politiky sousedství, v případě odst. 2 písm. a), d) a e) pomocí příslušných ukazatelů stanovených mezinárodními organizacemi a jinými významnými subjekty, v případě odst. 2 písm. b), c) a d) se posuzuje případně rozsah přejímání právního rámce Unie partnerskými zeměmi a v případě odst. 2 písm. c) a f) se zvažuje počet příslušných dohod a opatření v oblasti spolupráce.

Ukazatele používané k měření dosažení specifických cílů musí být předem vymezené, jasné, transparentní, případně určené jednotlivým zemím a měřitelné a patří mezi ně mimo jiné náležitě monitorované demokratické volby, dodržování lidských práv a základních svobod, nezávislé soudnictví, spolupráce ve věcech spravedlnosti, svobody a bezpečnosti, úroveň korupce, obchodní toky, rovnost žen a mužů a ukazatele umožňující měření vnitřních hospodářských rozdílů včetně míry zaměstnanosti.

4. Podporu Unie podle tohoto nařízení lze využívat i v jiných relevantních oblastech, je-li to v souladu s celkovými cíli evropské politiky sousedství.

Článek 3

Politický rámec

1. Zastřešující politický rámec tohoto nařízení pro programování a provádění podpory Unie podle tohoto nařízení vytvářejí, při respektování zásady vlastní odpovědnosti, dohody o partnerství a spolupráci, dohody o přidružení a jiné stávající nebo budoucí dohody o navázání vztahů s partnerskými zeměmi, příslušná sdělení Komise, závěry Evropské rady a závěry Rady, jakož i příslušná prohlášení z vrcholných schůzek nebo závěry ministerských zasedání s partnerskými zeměmi evropské politiky sousedství, mimo jiné v kontextu Východního partnerství a Unie pro Středomoří, a rovněž příslušná usnesení Evropského parlamentu.

2. Hlavním referenčním rámcem pro stanovení priorit pro podporu Unie podle tohoto nařízení a pro posuzování pokroku podle čl. 2 odst. 3 jsou akční plány nebo jiné rovnocenné společně dohodnuté dokumenty jako programy přidružení mezi partnerskými zeměmi a Unií na dvoustranném a mnohostranném základě, v příslušných případech rovněž v rámci Východního partnerství a jižního rozměru evropské politiky sousedství.

3. V případech, kdy žádné dohody uvedené v odstavci 1 mezi Unií a partnerskými zeměmi neexistují, lze podporu Unie podle tohoto nařízení poskytnout, pokud se ukáže, že je užitečná k naplňování cílů politiky Unie; tato podpora se pak programuje na základě těchto cílů s přihlédnutím k potřebám dotčené země.

Článek 4

Diferenciace, partnerství a spolufinancování

1. Podpora Unie podle tohoto nařízení poskytovaná jednotlivým partnerským zemím v souladu s čl. 6. odst. 1 písm. a) je založena na pobídkách, je diferencovaná co do formy a příslušných částek a bere v úvahu všechny níže uvedené prvky, jež u dané partnerské země zohledňují její:

- a) potřeby na základě ukazatelů, jako jsou například počet obyvatel a úroveň rozvoje;
- b) odhodlání naplňovat vzájemně dohodnuté cíle v oblasti politických, hospodářských a sociálních reforem a pokrok při jejich provádění;
- c) odhodlání vybudovat pevnou a udržitelnou demokracii a pokrok v tomto procesu;
- d) partnerství s Unií, včetně úrovně jejích ambicí pro toto partnerství;
- e) schopnost využívat podporu Unie podle tohoto nařízení a potenciální dopad této podpory.

Tato podpora se zohlední ve víceletých programových dokumentech uvedených v článku 7.

2. Po přijetí programových dokumentů uvedených v článku 7 a aniž jsou dotčeny ostatní prvky uvedené v odstavci 1 tohoto článku, se podíl dostupných zdrojů nabídnutých partnerským zemím upraví především s ohledem na jejich pokrok při budování a konsolidaci pevné a udržitelné demokracie a při naplňování dohodnutých cílů v oblasti politických, hospodářských a sociálních reforem v souladu s motivačním přístupem.

U zastřešujících programů pro více zemí se tento podíl stanoví s ohledem na pokrok, jehož partnerské země dosáhly při budování pevné a udržitelné demokracie, mimo jiné i s přihlédnutím k jejich pokroku při plnění dohodnutých cílů reforem, které k budování demokracie přispívají.

Pokrok partnerských zemí je pravidelně vyhodnocován, zejména prostřednictvím zpráv o pokroku v oblasti evropské politiky sousedství, které informují i o vývoji v porovnání s předchozími roky.

V případě závažných nebo přetrvávajících nedostatků je možné podporu znovu zvážít.

3. Motivační přístup se nevztahuje na podporu občanské společnosti, mezilidských kontaktů včetně spolupráce mezi místními orgány, podporu zlepšení situace v oblasti lidských práv nebo podpůrná opatření v souvislosti s krizí. Tuto podporu lze v případě závažných nebo přetrvávajících nedostatků zvýšit.

4. Motivační přístup podle tohoto nařízení je předmětem pravidelné výměny názorů v Evropském parlamentu a v Radě.

5. Podpora Unie podle tohoto nařízení se v zásadě stanovuje v partnerství s příjemci. V rámci tohoto partnerství jsou do přípravy, provádění a monitorování podpory Unie podle potřeby zapojeny tyto zúčastněné strany:

- a) státní a místní orgány a
- b) organizace občanské společnosti,

mimo jiné prostřednictvím konzultací a včasného přístupu k příslušným informacím, jež jim umožní plnit v tomto procesu smysluplnou úlohu.

6. Podporu Unie podle tohoto nařízení v zásadě spolufinancují partnerské země a jiné zúčastněné země z veřejných finančních prostředků, příspěvků příjemců nebo jiných zdrojů. Od požadavků na spolufinancování lze upustit v řádně odůvodněných případech a pokud je to nezbytné pro podporu rozvoje občanské společnosti a nestátních subjektů, zejména malých organizací občanské společnosti, aniž je tím dotčeno plnění ostatních podmínek stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ⁽¹⁾.

Článek 5

Soudržnost a koordinace dárců

1. Při provádění tohoto nařízení se zajistí soudržnost se všemi oblastmi vnější činnosti Unie, jakož i s dalšími příslušnými politikami Unie. Za tímto účelem musí být opatření financovaná podle tohoto nařízení, včetně opatření řízených Evropskou investiční bankou (EIB), založena na dokumentech týkajících se politiky spolupráce a popsanych v čl. 3 odst. 1 a 2 a také na konkrétních zájmech, politických prioritách a strategiích Unie. Tato opatření musí respektovat závazky vyplývající z mnohostranných dohod a mezinárodních úmluv, jichž jsou Unie a partnerské země stranami.

2. Unie, členské státy a EIB zajistí soudržnost mezi podporou poskytovanou podle tohoto nařízení a jinou podporou poskytovanou Unií, členskými státy a evropskými finančními institucemi.

3. Unie a členské státy koordinují své programy podpory, aby se zvýšila účinnost a efektivita poskytování podpory a politického dialogu a předešlo dvojímu financování, v souladu se zavedenými zásadami pro posilování operativní koordinace v oblasti vnější podpory a pro harmonizaci politik a postupů. Koordinace zahrnuje pravidelné konzultace a časté výměny příslušných informací v jednotlivých fázích cyklu podpory, ze-

jména přímo na místě. Vždy, když je to možné a vhodné, provádí se společné programování. Pokud toho nelze dosáhnout, zváží se jiný postup, například delegovaná spolupráce nebo ujednání o přenosu, aby tak byla zajištěna co nejvyšší míra koordinace.

Komise informuje o společném programování s členskými státy ve zprávě uvedené v článku 17 nařízení (EU) č. 236/2014 a v případech, kdy společné programování nebylo zajištěno v plném rozsahu, připojí doporučení.

4. Unie ve spolupráci s členskými státy činí nezbytné kroky, včetně konzultací v počáteční fázi programového procesu, s cílem zajistit doplňkovost, řádnou koordinaci a spolupráci s mnohostrannými a regionálními organizacemi a subjekty, včetně evropských finančních institucí, mezinárodních finančních institucí, agentur, fondů a programů OSN, soukromých a politických nadací a dárců mimo Unii.

5. Dokumenty uvedené v čl. 7 odst. 2 a 3 rovněž v co nejvyšší míře informují o činnostech jiných dárců v Unii.

HLAVA II

ORIENTAČNÍ PROGRAMOVÁNÍ A PŘIDĚLOVÁNÍ PROSTŘEDKŮ

Článek 6

Druhy programů

1. Podpora Unie podle tohoto nařízení se programuje prostřednictvím:

- a) dvoustranných programů týkajících se podpory Unie jedné partnerské zemi;
- b) programů pro více zemí zaměřených na problémy, jež jsou společné všem nebo několika partnerským zemím, a to na základě priorit Východního partnerství a jižního rozměru evropské politiky sousedství a s přihlédnutím k činnostem prováděným v kontextu Unie pro Středomoří, a na regionální a subregionální spolupráci, především mezi dvěma nebo více partnerskými zeměmi, mimo jiné i v rámci Severní dimenze a černomořské synergie. V souladu s čl. 1 odst. 3 může být zapojena i Ruská federace;
- c) programů přeshraniční spolupráce zaměřených na spolupráci mezi jedním či více členskými státy na jedné straně a jednou či více partnerskými zeměmi nebo Ruskou federací (dále jen „další země účastníci se přeshraniční spolupráce“) na straně druhé, která probíhá podél sdílené části vnější hranice Unie.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

2. Priority pro podporu Unie podle tohoto nařízení jsou uvedeny v příloze II.

3. Podpora Unie podle tohoto nařízení se provádí v souladu s nařízením (EU) č. 236/2014 a v případě programů uvedených v čl. 6 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení rovněž v souladu s prováděcími pravidly obsahujícími specifická ustanovení o provádění přeshraniční spolupráce uvedené v článku 12 tohoto nařízení.

Článek 7

Programování a orientační přidělování prostředků na orientační programy pro jednotlivé země a pro více zemí

1. Orientační finanční přiděly na programy pro jednotlivé země se určí na základě kritérií stanovených v čl. 4 odst. 1.

2. Pro země, pro něž existují dokumenty uvedené v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení, se přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 přijme komplexní víceletý jednotný rámec podpory. Tento rámec:

a) posoudí pokrok, jehož bylo dosaženo ve vztahu k politickému rámci, a plnění dříve dohodnutých cílů a zhodnotí situaci, pokud jde o vztahy mezi Uníí a dotýčnou partnerskou zemí, včetně míry ambicí partnerství této země s Uníí;

b) stanoví cíle a priority pro podporu Unie, vybrané převážně z cílů a priorit stanovených v dokumentech uvedených v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení a ve strategiích či plánech partnerských zemí, jsou-li tyto strategie nebo plány v souladu s celkovým politickým rámcem a z pravidelného hodnocení Unie u nich vyplynulo, že podporu potřebují;

c) uvede očekávané výsledky a

d) stanoví orientační výši financování rozčleněného podle priorit.

Orientační finanční přiděly pro každý jednotný rámec podpory se uvádějí formou rozpětí maximálně ve výši 20 % těchto přidělů.

Doba platnosti jednotného rámce podpory v zásadě odpovídá době platnosti příslušného dokumentu uvedeného v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení.

3. Pro země, pro něž dokumenty uvedené v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení neexistují, se přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 přijme komplexní programový dokument včetně strategie a víceletého orientačního programu. Tento dokument:

a) vymezí strategii pro reakci Unie na základě rozboru situace v dotýčné zemi, jejích vztahů s Uníí a strategií či plánů partnerských zemí, jsou-li tyto strategie nebo plány v souladu s celkovým politickým rámcem;

b) stanoví cíle a priority pro podporu Unie;

c) uvede očekávané výsledky a

d) stanoví orientační výši financování rozčleněného podle priorit.

Související orientační finanční přiděly se uvádějí formou rozpětí maximálně ve výši 20 % těchto přidělů. Programový dokument platí pro odpovídající víceleté období.

4. U programů pro více zemí se přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 přijme komplexní programový dokument včetně strategie a víceletého orientačního programu. Tento dokument:

a) vymezí cíle a priority pro podporu Unie v daném regionu či subregionu a zohlední případné priority, o nichž bylo rozhodnuto v rámci Východního partnerství nebo Unie pro Středomoří;

b) uvede očekávané výsledky a

c) stanoví orientační výši financování rozčleněného podle priorit.

Orientační finanční přiděly na programy pro více zemí se určí na základě transparentních a objektivních kritérií.

Programový dokument platí pro odpovídající víceleté období.

5. Dokumenty jednotného rámce podpory se v případě potřeby přezkoumají, mimo jiné s ohledem na příslušné pravidelné zprávy Unie a s přihlédnutím k činnosti společných subjektů zřízených podle dohod s partnerskými zeměmi, a mohou být revidovány přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014. Programové dokumenty uvedené v odstavcích 3 a 4 tohoto článku se přezkoumají v polovině období nebo vždy v případě potřeby a mohou být revidovány tímž postupem.

6. Pro snadnější uplatňování motivačního přístupu uvedené v čl. 4 odst. 2 se prostředky ve výši přibližně 10 % finančního krytí stanoveného v čl. 17 odst. 1, které doplní finanční přiděly pro jednotlivé země uvedené v čl. 7 odst. 2 a 3, přidělí na zastřešující programy pro více zemí. V příslušných rozhodnutích Komise o zřízení těchto zastřešujících programů se přesně stanoví země, které mohou tyto přiděly obdržet, přičemž o skutečných přidělech se rozhodne na základě pokroku při budování pevné a udržitelné demokracie a při naplňování dohodnutých cílů reforem, které k dosažení tohoto cíle přispívají.

7. Je-li to zapotřebí k účinnějšímu provádění opatření ke společnému prospěchu Unie i partnerských zemí v oblastech, jako je nadnárodní spolupráce a propojování, lze financování podle tohoto nařízení sloučit s financováním, na které se vztahují jiná příslušná nařízení Unie zřizující finanční nástroje. V takovém případě Komise rozhodne, který soubor pravidel se má jako jediný použít k provádění.

8. Do programového procesu jsou zapojeny členské státy v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014. Obzvláště úzce se zapojí ty členské státy a jiní dárci, kteří se zavázali, že budou svou podporu programovat společně s Uníí. V programových dokumentech může být také případně stanoven jejich příspěvek.

9. Pokud se členské státy a jiní dárci zavázali ke společnému programování své podpory, mohou být jednotný rámec podpory a programové dokumenty uvedené v odstavcích 3 a 4 nahrazeny společným víceletým programovým dokumentem, který musí splňovat požadavky stanovené v uvedených odstavcích.

10. V případě krizí či ohrožení demokracie, právního státu nebo lidských práv a základních svobod nebo v případě přírodních či člověkem způsobených katastrof mohou být programové dokumenty podrobeny přezkumu ad hoc. Tento nouzový přezkum zajistí zachování soudržnosti mezi politikami Unie, podporou Unie poskytovanou podle tohoto nařízení a podporou poskytovanou podle jiných nástrojů Unie pro financování vnější činnosti. Nouzový přezkum může vést k přijetí revidovaných programových dokumentů. V takovém případě Komise zašle revidované programové dokumenty do jednoho měsíce od jejich přijetí pro informaci Evropskému parlamentu a Radě.

11. Při veškerém programování nebo přezkumech programů probíhajících po zveřejnění zprávy o přezkumu v polovině období uvedené v článku 17 nařízení (EU) č. 236/2014 (dále jen „zpráva o přezkumu v polovině období“) se zohlední její výsledky, zjištění a závěry.

b) pro námořní hranice v územních jednotkách odpovídajících úrovni NUTS 3 nebo rovnocenné úrovni podél námořních hranic mezi členskými státy a dalšími zeměmi účastníky se přeshraniční spolupráce, pokud jsou od sebe vzdálené nejvíce 150 km, aniž jsou dotčeny případné úpravy nutné pro zajištění soudržnosti a návaznosti opatření v oblasti spolupráce;

c) v přímořských oblastech v pobřežních územních jednotkách odpovídajících úrovni NUTS 2 nebo rovnocenné úrovni, jež leží u moře společného členským státům a dalším zemím účastníkům se přeshraniční spolupráce.

2. V zájmu zajištění návaznosti stávajících režimů spolupráce a v jiných odůvodněných případech a s cílem přispět k cílům programu lze povolit, aby se přeshraniční spolupráce účastnily i územní jednotky, jež přiléhají k jednotkám uvedeným v odstavci 1. Podmínky, za nichž se tyto přilehlé územní jednotky mohou spolupráce účastnit, se stanoví ve společných operačních programech.

3. V řádně odůvodněných případech se do přeshraniční spolupráce mohou zapojit i významná společenská, hospodářská či kulturní střediska v členských státech nebo v dalších zemích účastnících se přeshraniční spolupráce, která ke způsobilým územním jednotkám nepřiléhají, pokud jejich účast přispěje k cílům stanoveným v programovém dokumentu. Podmínky, za nichž se tato střediska mohou spolupráce účastnit, se stanoví ve společných operačních programech.

4. Při zavádění programů podle odst. 1 písm. b) může Komise po dohodě s účastníky navrhnout, aby se zeměpisná způsobilost rozšířila na celou územní jednotku úrovně NUTS 2, na jejímž území se nachází územní jednotka úrovně NUTS 3.

5. Při přeshraniční spolupráci se usiluje o soudržnost s cíli stávajících a budoucích makroregionálních strategií.

HLAVA III

PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

Článek 8

Zeměpisná způsobilost

1. Programy přeshraniční spolupráce uvedené v čl. 6 odst. 1 písm. c) lze zavést:

a) pro pozemní hranice v územních jednotkách odpovídajících úrovni 3 v klasifikaci územních statistických jednotek (NUTS) nebo rovnocenné úrovni podél pozemních hranic mezi členskými státy a dalšími zeměmi účastníky se přeshraniční spolupráce, aniž jsou dotčeny případné úpravy nutné pro zajištění soudržnosti a návaznosti opatření v oblasti spolupráce a v souladu s čl. 9 odst. 4;

Článek 9

Programování a přidělování prostředků na přeshraniční spolupráci

1. Připraví se programový dokument, jehož účelem je vymezit:

a) strategické cíle, které má přeshraniční spolupráce sledovat, a priority a očekávané výsledky této spolupráce;

b) seznam společných operačních programů, které budou zavedeny;

- c) orientační rozčlenění zdrojů mezi programy týkající se pozemních a námořních hranic uvedené v čl. 8 odst. 1 písm. a) a b) a programy pro přímořské oblasti uvedené v čl. 8 odst. 1 písm. c);
- d) orientační víceleté přiděly pro jednotlivé společné operační programy;
- e) územní jednotky, jež jsou způsobilé k účasti v jednotlivých společných operačních programech, a územní jednotky a střediska uvedené v čl. 8 odst. 2, 3 a 4;
- f) orientační přiděl určený na podporu horizontálních opatření k budování kapacit, popřípadě na podporu vytváření sítí a výměny zkušeností mezi programy;
- g) příspěvky do nadnárodních programů zřízených podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013⁽¹⁾, na nichž se podílejí partnerské země nebo Ruská federace.

Programový dokument se vztahuje na období sedmi let a Komise ho přijme přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014. Přezkoumá se v polovině období nebo vždy v případě potřeby a může být revidován tímž postupem.

2. Společné operační programy jsou spolufinancovány z EFRR. Celková výše příspěvku z EFRR se určí podle čl. 4 odst. 4 nařízení (EU) č. 1299/2013. Použití tohoto příspěvku se řídí tímto nařízením.

3. Společné operační programy mohou být používány ke spolufinancování z nástroje předvstupní pomoci (NPP II), zřízeného nařízením (EU) č. 236/2014, pokud se jich účastní příjemci uvedení v příloze I uvedeného nařízení. Použití tohoto spolufinancování se řídí tímto nařízením.

4. Orientační přiděly finančních prostředků na společné operační programy jsou založeny na objektivních kritériích, zejména počtu obyvatel ve způsobilých územních jednotkách vymezených v čl. 8 odst. 1 písm. a), b) a c). Při určování orientačních přidělů je možné provést úpravy, aby se zohlednila potřeba vyváženosti mezi příspěvky z EFRR a příspěvky poskytovanými podle tohoto nařízení, jakož i další faktory ovlivňující intenzitu spolupráce, jako jsou zvláštní rysy hraničních oblastí a jejich schopnost, pokud jde o správu a schopnost využít podpory Unie.

Článek 10

Společné operační programy

1. Přeshraniční spolupráce se provádí prostřednictvím víceletých společných operačních programů, které se týkají spolupráce

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 259).

na jedné či více hranicích a zahrnují víceletá opatření, která jsou zaměřena na jednotný soubor priorit a mohou se provádět za podpory Unie. Společné operační programy vycházejí z programového dokumentu uvedeného v čl. 9 odst. 1. Jejich součástí je souhrnný popis řídicích a kontrolních systémů, který se týká prvků uvedených v čl. 11 odst. 2 a v čl. 12 odst. 2.

2. Společné operační programy pro pozemní a námořní hranice se stanoví pro každou hranici na vhodné územní úrovni a zahrnují způsobilé územní jednotky náležející jednomu nebo více členským státům a jedné nebo více z dalších zemí účastnících se přeshraniční spolupráce.

3. Společné operační programy v přímořských oblastech jsou mnohostranné, zavádějí se na vhodné územní úrovni a zahrnují způsobilé územní jednotky, které leží u moře společného několika zúčastněným zemím, mezi nimi nejméně jednomu členskému státu a jedné další zemi účastnící se přeshraniční spolupráce. Mohou zahrnovat dvojstranné činnosti podporující spolupráci mezi jedním členským státem a jednou z dalších zemí účastnících se přeshraniční spolupráce.

4. Zúčastněné země do jednoho roku od schválení programového dokumentu uvedeného v čl. 9 odst. 1 a po přijetí prováděcích pravidel obsahujících specifická ustanovení o provádění přeshraniční spolupráce společně předloží Komisi návrhy společných operačních programů. Komise ve lhůtě stanovené v prováděcích pravidlech přijme každý společný operační program po posouzení jeho souladu s tímto nařízením, programovým dokumentem a prováděcími pravidly. Komise společné operační programy do jednoho měsíce od jejich přijetí předloží pro informaci Evropskému parlamentu a členským státům.

5. Oblasti jiných zemí, než jsou členské státy nebo další země účastnící se přeshraniční spolupráce, které přiléhají ke způsobilým oblastem vymezeným v čl. 8 odst. 1 písm. a) a b) nebo leží při společném moři, kde se zavádí společný operační program, mohou být do společného operačního programu zahrnuty a přijímat podporu Unie podle tohoto nařízení za podmínek stanovených v programovém dokumentu uvedeném v čl. 9 odst. 1.

6. Komise a zúčastněné země přijmou vhodná opatření, aby zajistily, aby se programy přeshraniční spolupráce, zejména programy pro přímořské oblasti, zavedené podle tohoto nařízení a programy nadnárodní spolupráce zavedené podle nařízení (EU) č. 1299/2013, jež mají částečně shodnou zeměpisnou působnost, plně doplňovaly a vzájemně posilovaly.

7. Společné operační programy mohou být z podnětu zúčastněných zemí nebo Komise revidovány například z důvodu:

- a) změn v prioritách spolupráce nebo socioekonomického vývoje,
- b) výsledků v provádění dotčených opatření a výsledků monitorovacího a hodnotícího procesu,
- c) potřeby upravit částky dostupných finančních prostředků a přerozdělit zdroje.

8. Do konce kalendářního roku následujícího po roce, v němž byly společné operační programy přijaty, uzavře Komise s dalšími zeměmi účastnicemi se přeshraniční spolupráce dohodu o financování. Tato dohoda musí obsahovat právní ustanovení nezbytná pro provádění společných operačních programů a mohou ji spolupodepsat i ostatní zúčastněné země a řídicí orgán uvedený v čl. 12 odst. 2 písm. c) nebo hostitelská země, v níž má řídicí orgán sídlo.

V případě potřeby uzavrou zúčastněné země a řídicí orgán dohodu, například ve formě memoranda o porozumění, v níž stanoví dotčeným zemím konkrétní finanční povinnosti a způsoby provádění programu, včetně jejich řídicích a správních úkolů a odpovědnosti.

9. Společný operační program týkající se více než jedné z dalších zemí účastnicích se přeshraniční spolupráce se zavede tehdy, pokud alespoň jedna z těchto zemí podepíše dohodu o financování. Další země účastnicí se přeshraniční spolupráce, na které se zavedený program vztahuje, se mohou k programu kdykoli připojit tím, že podepíší dohodu o financování.

10. Jestliže se zúčastněná země rozhodne společný operační program spolufinancovat, v tomto programu se jasně stanoví postupy a nezbytné ochranné mechanismy týkající se auditu, poskytování, využívání a monitorování tohoto spolufinancování. Související dohodu o financování podepíší všechny zúčastněné země a řídicí orgán společného operačního programu nebo hostitelská země, v níž má řídicí orgán sídlo.

11. Společné operační programy mohou rovněž stanovit finanční příspěvek z nástrojů a do finančních nástrojů, který by mohl být s výhradou pravidel platných pro tyto nástroje kombinován s granty, pokud se tím přispěje k dosažení priorit těchto programů.

12. Podle zásady partnerství zúčastněné země a případně i jejich místní orgány vyberou společně pro podporu Unie činnosti, jež jsou v souladu s prioritami a opatřeními společného operačního programu.

13. Ve zvláštních a řádně odůvodněných případech, kdy

- a) společný operační program není možné předložit v důsledku problémů vzniklých ve vztazích mezi zúčastněnými zeměmi nebo mezi Unií a některou z dalších zemí účastnicích se přeshraniční spolupráce;
- b) společný operační program není možné provádět v důsledku problémů vzniklých ve vztazích mezi zúčastněnými zeměmi;
- c) zúčastněné země nepředloží společný operační program Komisi do 30. června 2017; nebo
- d) žádná z dalších zemí účastnicích se přeshraniční spolupráce a uvedených v programu nepodepíše do konce roku následujícího po přijetí programu příslušnou dohodu o financování,

učiní Komise po konzultacích s dotčeným členským státem nebo státy kroky nezbytné k tomu, aby mohl tento dotčený členský stát nebo státy využít příspěvku z EFRR na společný operační program podle čl. 4 odst. 7 a 8 nařízení (EU) č. 1299/2013.

14. Rozpočtové závazky na činnosti nebo programy v rámci přeshraniční spolupráce, které trvají déle než jeden rozpočtový rok, mohou být rozděleny na roční splátky v průběhu několika let.

Článek 11

Řízení společných operačních programů

1. Společné operační programy se obvykle provádějí ve sdíleném řízení s členskými státy. Zúčastněné země však mohou navrhnout provádění v nepřímém řízení subjektem uvedeným v nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 v souladu s prováděcími pravidly uvedenými v čl. 12 odst. 2 tohoto nařízení.

2. Komise se na základě dostupných informací ujistí, že daný členský stát v případě sdíleného řízení nebo další země účastnicí se přeshraniční spolupráce nebo mezinárodní organizace v případě nepřímého řízení zavedly a provozují systémy řízení a kontroly, které jsou v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012, tímto nařízením a prováděcími pravidly k němu uvedenými v čl. 12 odst. 2 tohoto nařízení.

Dotčené členské státy, další země účastníci se přeshraniční spolupráce a mezinárodní organizace zajistí účinné fungování svých systémů řízení a kontroly, legalitu a správnost skutečných operací a dodržování zásady řádného finančního řízení. Odpovídají za řízení a kontrolu programů.

Komise může vyžadovat, aby daný členský stát nebo další země účastníci se přeshraniční spolupráce nebo mezinárodní organizace prošetřovaly stížnosti podané Komisi v souvislosti s výběrem či prováděním operací podporovaných podle této hlavy nebo v souvislosti s fungováním systému řízení a kontroly.

3. Aby se mohlo odpovídajícím způsobem připravit provádění společných operačních programů, jsou výdaje vynaložené po předložení těchto programů Komisi způsobilé ode dne 1. ledna 2014.

4. Je-li způsobilost omezena v souladu s čl. 8 odst. 7 nařízení (EU) č. 236/2014, je subjekt uvedený v odstavci 1 tohoto článku, který může vydávat výzvy k předkládání návrhů a nabídek, v souladu s čl. 8 odst. 2 a čl. 9 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 oprávněn přijímat žadatele a uchazeče z nezpůsobilých zemí jakožto způsobilé uchazeče nebo přijímat zboží nezpůsobilého původu.

Článek 12

Prováděcí pravidla pro přeshraniční spolupráci

1. Prováděcí pravidla, jež stanoví konkrétní ustanovení k provedení této hlavy, se přijmou přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014.

2. Prováděcí pravidla zahrnují podrobná ustanovení týkající se mimo jiné těchto otázek:

- a) míry a způsobů spolufinancování;
- b) obsahu, přípravy, změn a uzavírání společných operačních programů;
- c) úlohy a funkce struktur programu, například společného monitorovacího výboru, řídicího orgánu a jeho společného technického sekretariátu včetně jejich postavení, účinné identifikace, odpovědnosti a povinností, popisu systémů řízení a kontroly a podmínek upravujících technické a finanční řízení podpory Unie včetně způsobilosti výdajů;
- d) postupů pro zpětné získání prostředků ve všech zúčastněných zemích;
- e) monitorování a hodnocení;
- f) propagačních a informačních činností;
- g) sdíleného a nepřímého řízení podle čl. 6 odst. 2 nařízení (EU) č. 236/2014.

HLAVA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 13

Přenesení pravomoci

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 14 měnící přílohu II. Komise zejména do 31. března 2018 přijme akt v přenesené pravomoci, kterým se příloha II mění v návaznosti na zveřejnění zprávy o přezkumu v polovině období a na základě doporučení v ní obsažených.

Článek 14

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 13 je svěřena Komisi do 31. prosince 2020.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 13 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

5. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 13 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 15

Výbor

Komisi je nápomocen Výbor pro evropský nástroj sousedství. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 16

Účast třetích zemí, na které se nevztahuje článek 1

1. V řádně odůvodněných případech a k zajištění soudržnosti a účinnosti financování Unie nebo na podporu regionální či nadregionální spolupráce může Komise v souladu s článkem 2 nařízení (EU) č. 236/2014 v jednotlivých případech rozhodnout o rozšíření způsobilosti určitých opatření na země, území a oblasti, jež by jinak nebyly pro financování způsobilé.

Do postupů provádějících taková opatření se bez ohledu na čl. 8 odst. 1 nařízení (EU) č. 236/2014 mohou zapojit fyzické a právnické osoby z dotyčných zemí, území a oblastí.

2. Možnosti uvedené v odstavci 1 tohoto článku mohou být stanoveny v programových dokumentech uvedených v článku 7.

Článek 17

Finanční krytí

1. Finanční krytí pro provádění tohoto nařízení na období 2014–2020 činí 15 432 634 000 EUR v běžných cenách. Až 5 % z finančního krytí se přidělí na programy přeshraniční spolupráce uvedené v čl. 6 odst. 1 písm. c).

2. Roční rozpočtové prostředky schvaluje Evropský parlament a Rada v mezích víceletého finančního rámce.

3. V souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1288/2013 ⁽¹⁾ se z různých nástrojů pro financování vnější činnosti, totiž nástroje pro rozvojovou spolupráci, zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 233/2014 ⁽²⁾, evropského nástroje sousedství, nástroje předvstupní pomoci (NPP II), zřízeného nařízením (EU) č. 231/2014, a nástroje partnerství, zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 234/2014 ⁽³⁾, přiděluje orientační částka ve výši 1 680 000 000 EUR na opatření v oblasti mobility ve vzdělávání do partnerských zemí nebo z partnerských zemí ve

smyslu nařízení (EU) č. 1288/2013 a na spolupráci a politický dialog s orgány, institucemi a organizacemi z těchto zemí. Použití těchto finančních prostředků se řídí nařízením (EU) č. 1288/2013.

Finanční prostředky se poskytnou ve dvou víceletých přidělech, z nichž první se bude vztahovat na první čtyři roky, druhý pak na tři zbývající roky. S přidělením těchto finančních prostředků počítá programování stanovené v tomto nařízení v souladu se zjištěnými potřebami a prioritami dotčených zemí. V případě závažných nepředvídaných okolností nebo významných politických změn mohou být tyto přiděly přehodnoceny v souladu s prioritami vnější činnosti Unie.

Článek 18

Evropská služba pro vnější činnost

Toto nařízení se uplatňuje v souladu s rozhodnutím 2010/427/EU.

Článek 19

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2014 do dne 31. prosince 2020.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 11. března 2014.

Za Evropský parlament

předseda

M. SCHULZ

Za Radu

předseda

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1288/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí „Erasmus+“: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušují rozhodnutí č. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES a 1298/2008/ES (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 50).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 233/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci na období 2014–2020 (viz strana 44 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 234/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj partnerství (viz strana 77 v tomto čísle Úředního věstníku).

PŘÍLOHA I

Partnerské země podle článku 1 jsou tyto:

Alžírsko
Arménie
Ázerbájdžán
Bělorusko
Egypt
Gruzie
Izrael
Jordánsko
Libanon
Libye
Maroko
Moldavská republika
okupované palestinské území
Sýrie
Tunisko
Ukrajina

PŘÍLOHA II

Priority pro podporu Unie podle tohoto nařízení

Za účelem podpory dosahování specifických cílů uvedených v článku 2, rovněž s přihlédnutím ke společně sjednaným dokumentům podle čl. 3 odst. 2, se financování Unie může zaměřit na priority uvedené v bodech 1, 2 a 3 této přílohy.

Některé z těchto priorit mohou být relevantní pro více než jeden druh programů. Případné změny tohoto orientačního seznamu priorit musí být v souladu se zásadou sdílené odpovědnosti.

V rámci jednotlivých priorit jsou řešeny průřezové otázky, pevné a udržitelné demokracie, lidských práv, rovnosti žen a mužů, boje proti korupci a ochrany životního prostředí.

1. Podpora Unie na dvoustranné úrovni se podle potřeby zaměří mimo jiné na tyto priority:

- lidská práva, řádnou správu věcí veřejných a právní stát, včetně reformy soudnictví, veřejné správy a bezpečnostního sektoru;
- institucionální spolupráci a posilování institucionálních kapacit, včetně provádění dohod Unie;
- podporu aktérů občanské společnosti a jejich úlohy v reformních a demokratizačních procesech;
- udržitelný hospodářský rozvoj podporující začlenění, rovněž na regionální a místní úrovni, a územní soudržnost;
- rozvoj sociálních odvětví, zejména v zájmu mladých lidí, se zaměřením na sociální spravedlnost a soudržnost a na zaměstnanost;
- rozvoj obchodu a soukromého sektoru, včetně podpory pro malé a střední podniky, zaměstnanost a zavádění prohloubených a komplexních zón volného obchodu;
- zemědělství a rozvoj venkova, včetně zajišťování potravin;
- udržitelné řízení přírodních zdrojů;
- odvětví energetiky se zaměřením na energetickou účinnost a zdroje obnovitelné energie;
- dopravu a infrastrukturu;
- vzdělávání a rozvoj dovedností, včetně odborného vzdělávání a přípravy;
- řízení mobility a migrace, včetně ochrany migrantů;
- budování důvěry a další opatření přispívající k předcházení konfliktům a jejich řešení, včetně podpory pro obyvatelstvo zasažené konfliktem a pro obnovu.

Priority stanovené v tomto bodě mohou přispívat k více než jednomu z cílů tohoto nařízení.

2. Podpora Unie určená více zemím se podle potřeby zaměří mimo jiné na tyto priority:

- lidská práva, řádnou správu věcí veřejných a právní stát;
- institucionální spolupráci a posilování institucionálních kapacit;
- regionální spolupráci, zejména v rámci Východního partnerství, Unie pro Středomoří a Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu;
- vysokoškolské vzdělávání a rozvoj dovedností, mobilitu studujících a vyučujících, mladé lidi a kulturu;
- udržitelný hospodářský rozvoj, obchod a rozvoj soukromého sektoru a podporu malých a středních podniků;
- odvětví energetiky, včetně energetických sítí;
- dopravu a propojování infrastruktur;
- udržitelné řízení přírodních zdrojů včetně vody, zelený růst, životní prostředí a zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně;
- podporu občanské společnosti;
- řízení mobility a migrace;
- budování důvěry a další opatření přispívající k předcházení konfliktů a jejich řešení.

Priority stanovené v tomto bodě mohou přispívat k více než jednomu z cílů tohoto nařízení.

3. Podpora Unie v rámci programů přeshraniční spolupráce se podle potřeby zaměří na tyto priority:

- hospodářský a sociální rozvoj;
- životní prostředí, veřejné zdraví, ochranu a bezpečnost;
- mobilitu osob, zboží a kapitálu.

Priority stanovené v tomto bodě odrážejí společné výzvy. Vytvářejí rámec, v němž jsou se zeměmi účastnicími se přeshraniční spolupráce určovány zvláštní priority. Do přípravy programů budou zapojeny organizace občanské společnosti, které společně s místními a regionálními orgány budou jejich hlavními příjemci.

Finanční přiděly pro jednotlivé druhy programů

Dvoustranné programy: až do výše 80 %

Programy pro více zemí: až do výše 35 %

Přeshraniční spolupráce: až do výše 5 %

Prohlášení Evropské komise ke strategickému dialogu s Evropským parlamentem ⁽¹⁾

Před plánováním programů v rámci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 232/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství, a v případě potřeby po prvotních konzultacích s příslušnými příjemci, povede Evropská komise strategický dialog s Evropským parlamentem na základě článku 14 SEU. Evropská komise předloží Evropskému parlamentu dostupné relevantní dokumenty týkající se tvorby programů, ve kterých budou uvedeny plánované orientační přiděly na zemi/region a (v rámci země/regionu) priority, možné výsledky a plánované orientační přiděly na jednotlivé priority u zeměpisných programů, jakož i volba způsobů pomoci (*). Evropská komise předloží Evropskému parlamentu dostupné relevantní dokumenty týkající se tvorby programů, ve kterých budou uvedeny tematické priority, možné výsledky a volba způsobů pomoci (*) a finanční přiděly na tyto priority v tematických programech. Evropská komise zohlední postoj, který Evropský parlament vyjádří v dané věci.

Evropská komise povede strategický dialog s Evropským parlamentem při přípravě přezkumu v polovině období a před každou podstatnou revizí programových dokumentů během doby platnosti tohoto nařízení.

Evropská komise vysvětlí Evropskému parlamentu, pokud ji o to požádá, jak byly v programových dokumentech zohledněny jeho připomínky a jaké další kroky navazující na tento strategický dialog byly uskutečněny.

⁽¹⁾ Evropská komise bude zastoupena na úrovni příslušného komisaře, respektive komisařky.

(*) Přichází-li v úvahu.

Prohlášení Evropské komise k používání prováděcích aktů pro stanovení prováděcích ustanovení některých pravidel nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 232/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II)

Evropská komise se domnívá, že smyslem pravidel pro provádění programů přeshraniční spolupráce stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 236/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro provádění nástrojů pro vnější činnost Unie, a dalších specifických a podrobných prováděcích pravidel v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 232/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství, a v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II), je doplnit základní akt, a tudíž by mělo jít o akty v přenesené pravomoci přijímané na základě článku 290 SFEU. Evropská komise nebude bránit přijetí znění schváleného spolutvůrci právních předpisů. Komise však upozorňuje, že Soudní dvůr Evropské unie v současné době v rámci rozhodování ve věci „biocidů“ prověřuje otázku vymezení působnosti mezi článkem 290 a 291 SFEU.

Prohlášení Evropského parlamentu k pozastavení pomoci poskytované z finančních nástrojů

Evropský parlament bere na vědomí, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 233/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci na období 2014–2020, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 232/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 234/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj partnerství pro spolupráci s třetími zeměmi, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II), neobsahují žádný výslovný odkaz na možnost pozastavení pomoci v případech, kdy přijímající země nedodržuje základní zásady formulované v příslušném nástroji, zejména zásadu demokracie, právního státu a dodržování lidských práv

Evropský parlament se domnívá, že jakékoli pozastavení pomoci z těchto nástrojů by pozměnilo celkový finanční režim dohodnutý v rámci řádného legislativního postupu. Jako spolutvůrce právních předpisů a složka rozpočtového orgánu je proto v tomto ohledu oprávněn plně uplatňovat své výsady, má-li být takovéto rozhodnutí přijato.
